

آزمون ۱ از ۱۳

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – تابستانه اول (۱۳۹۸/۴/۲۸)

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۳ درست است.
در (۱) طلعت به معنی «چهره» است [به بازی طراح با ریشه مشترک «طالع» و «طلعت» دقت کنید]. «امارت» را «عِمارت» اشتباه بگیرید [طراح اینجا با صورت املائی واژه‌های هم‌آوا بازی کرده]. در (۲) عماری یعنی «کجاوه، محمل». و پَریشان هم در مفهوم خود فاعلی نیست که بتوان «آشوبگر» معنیش کرد. در (۴) از روابط معنایی سوء استفاده شده و ادبار به معنی «بدبختی» به جای «بخت» آمده. باز با ریشه‌ها بازی شده و «ظلمت» جای «ظلم» نشسته. «تشویش» هم که اسم است، نه صفت. «غَرَض» هم که متشابه املائی «قرض». می‌بینید که در طراحی سؤال لغت فقط به معنی نمی‌پردازند و کلّ دانش زبانی - و حتی عربی‌دانی شما را هم می‌سنجند].
۲. گزینه ۳ درست است.
به همان ترتیب صورت سؤال: «زهی»، «پیرایه»، «مولع»، «ادیب»، «خیل»، «حقه» و «کوته‌نظری».
۳. گزینه ۴ درست است.
اندیشه کردن اینجا یعنی «تأمل کردن [درباره کاری]».
۴. گزینه ۱ درست است.
نکته اصلی در (۲) است؛ «سطوران» از نظر املائی غلط است. به دو علت یک این که «ان» معمولاً «نشانه جمع جاندار» برای واژه‌های غیر دخیل است (مثل مردم - و ستور)؛ دو این که سطور، خود، جمع «سطر» است و حتی اگر به فرض محال بشود آن را با «ان» جمع بست از آن یک «جمع الجمع» بدقواره بیرون می‌زند. حالا صورت‌های املائی درست را ببینید: در (۲) «بهایم»، «ستوران»، «تازی»، «آشفتگی»، «ظن»، «استرحام».
۵. گزینه ۳ درست است.
صورت‌های درست: در الف) «حذر»، و در ج) «صَوْر» (بر مبنای تضاد با «معانی»).
۶. گزینه ۴ درست است.
در (۱) و (۳) اولی «تعلیمی» است و دومی «غنایی». در (۲) - بالعکس - اولی «غنایی» دومی «تعلیمی».
۷. گزینه ۴ درست است.
با «الهی‌نامه» (۱) را رد کنید. با «قابوس‌نامه» (۲) را و با «اسرارالتوحید» و «تفسیر سورة یوسف» [باز (۲)، و (۳) را.
۸. گزینه ۱ درست است.
مجاز مبتنی بر شباهت یعنی «استعاره مصرّحه»؛ بنابراین، تنها «شیر» [به صفت «بی‌باک» در آن کاری نداشته باشید] - که اینجا، در (۱) به استعاره همان «خسرو» باشد - صاحب این ویژگی است. (۲) اصلاً مجاز ندارد. در (۳) «دست» مجاز از نوعی دیگر است؛ در (۴) هم «دم» بر نیاوردن کنایه است، نه مجاز. [اگر به فرض «دم زدن» می‌داشتیم که در آن می‌شد صرفاً با برداشتن «دم» و قراردادن «حرف» به جای آن که خود البته مجاز است از «سخن» - به نوعی مجاز رسید.]
۹. گزینه ۲ درست است.
(د) سه تشبیه مشهود دارد: ۱. «ماه خورشیدنما»؛ ۲. «پرده زلف»؛ ۳. ماه آفتاب است. در الف) «تشخیص» کار استعاره را می‌کند. در ه) «کاری» (= کار + ی) و «ک آری» (= ک [له] + آری) جناس همسان دارند. در و) هم بین «دنیی» (= دنیا) و «عقبی» (آخرت) تضاد برقرار است. [و حیف وقت عزیز، که در یک سؤال ترکیبی استاندارد برای «واج‌آرایی» هدر شود.]
۱۰. گزینه ۳ درست است.
اولاً که در (۲) حس‌آمیزی نیست. ثانیاً این که در (۱) و (۴) «جناس» مشهود است: «نرم - شرم» و «صدا - ندا». در (۳) جناس که جواب است، در «خنده شیرین» حس‌آمیزی هست، اما «جناس» نیست؛ صورت سؤال هم دقیقاً همین را می‌خواهد.
۱۱. گزینه ۴ درست است.
«سیلاب» معطوف «آتش» است و - طبعاً، به خاطر قرار گرفتن بعد از حرف اضافه - «متمم» است. نکته مهم را در (۳) باید دید: «که» (= چه کسی) البته نهاد است.

۱۲. گزینه ۲ درست است.
اگر خوب به گزینه‌ها نگاه کنید، می‌بینید که بالأخره یا [تنها] صفت به کار رفته از نوع «اشاره» است، یا «عالی». به هر حال «ترین» مسأله را حل می‌کند. (۱) هم غلط است، چون «آموزگار» تنها واژه دو تلفظی متن است.
۱۳. گزینه ۲ درست است.
سؤال مشخصاً از «تحول معنایی» است، نه قاعده زبانی دیگر؛ بنابراین، «در رفتن» مد نظر بوده، که در قدیم «وارد شدن» بوده و امروز «فرار کردن» است. (۳ و ۴) هم از «متروک‌ها» هستند، نه «تحول یافته‌ها».
۱۴. گزینه ۱ درست است.
«فعل» و «گذر» ش دقت کنید؛ مفعول «یافتن» [چیزی را] «پرورش» است؛ پس ضمیر متصل «ت» که نه مفعول است و نه به تبع گذر فعل - متمم، فقط می‌تواند «مضاف‌الیه» باشد. به همین ترتیب، در (۴): فعل اسنادی «[ا]م» نه مفعول‌پذیر است و نه متمم‌پذیر.
۱۵. گزینه ۴ درست است.
جز در (۴) در باقی گزینه‌ها - البته با توجه به «پارادوکس» - بر «حضور در عین غیبت» (در ۱) و «نشان جُستن از محبوب، در عین بی‌نشانی او» تأکید می‌شود. در حالی که در (۴) تأکید بر «وصف‌ناپذیری او» است.
۱۶. گزینه ۲ درست است.
جز در (۲) در باقی گزینه‌ها «تواضع سبب بلندپایگی» است، اما در (۲) «فروتنی» دشمن را به دوست تبدیل می‌کند.
۱۷. گزینه ۳ درست است.
فقط در این گزینه است که شاعر با استفاده از «لحن امری» بر دوری از «ریا» تأکید می‌نهد. (۲) در «نکوهش متظاهر» است، (۱) هم که صرفاً توصیفی است «جمع عشاق» که «ریاکار» را در آن جایی نیست. (۴) هم که هیچ!
۱۸. گزینه ۴ درست است.
صورت سؤال «عاقبت وخیم همنشینی با بدان» را بازگو می‌کند. با (و) که از همه ساده‌تر به نظر می‌رسد (۱) و (۲) را کنار بگذارید، و با ردّ تکنیکی (ج) و (د) هم به جواب برسید، بعد ببینید که الف) و ب) [مشخصاً در مصراع دومش] باز از «عاقبت همنشینی با بد» (ج) در «نکوهش چاپلوسی» است و (د) در «نکوهش سالوسی (= ریا)».
۱۹. گزینه ۴ درست است.
نکته در این است که «ناامیدی» (معادل مفهومی «تالیدن از وضع حاضر» در صورت سؤال) فقط در (۱) نیامده است. (۱) البته بر «توکل» اشاره دارد، اما نه به عنوان «علاج نومی».
۲۰. گزینه ۴ درست است.
(۱) و (۳) با صورت سؤال هم مفهوم‌اند. اما در (۴)، به قید «همه ساله»، به «همیشگی بودن جدایی میان عاشق و معشوق» تأکید دارد. (۲) هم که ذکر «بی‌طاقتی و نومی» عاشق از تحمل رنج عاشقی» است.
۲۱. گزینه ۳ درست است.
دیگر گزینه‌ها اشاره (تلمیح) دارند به «و مکروا و مکرالله و هو خیر الماکرین».
۲۲. گزینه ۱ درست است.
به هیچ وجه فریب کاربرد ظاهری کلید واژه‌ها را نخورید؛ «عهد» در سه گزینه‌ها آمده؛ مهم این است که با چه بیاید؛ حالا دقت کنید: در (۲) و (۳) معشوق «عهد» خود «شکسته»، اما در (۱) عاشق «عهد بندگی» با معشوق خداوندگار «بسته».
۲۳. گزینه ۲ درست است.
این گزینه صرفاً توصیف «مَلِک»ی است عادل که پس از مرگش مردمان ذکر خیرش می‌کنند.
۲۴. گزینه ۲ درست است.
بازگردانی: «... جونی را در صومعه نشسته و یک پای-ش [بیرون صومعه بریده شده] و انداخته [شده] دیدم...». بازنویسی: «جوانی را دیدم که در صومعه نشسته [بود] [در حالی که] یک پایش [را] بیرون صومعه بریده [او] انداخته [بودند]». [این همه جمله را در یک جمله خلاصه کرده!]

۲۵. گزینه ۳ درست است.

اشاره به مسائل دستوری، دست کم، (۱ و ۴) را حذف می‌کند. [رجوع کنید به صفحه ۳۸ نگارش ۱، چاپ ۹۶.]

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

عمیل ← مزدور (رد گزینه ۱) - العدو ← دشمن (رد گزینه ۴) - یَصِرُّ ← پافشاری می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) - نقاط الخلاف ← نقاط اختلاف (رد گزینه ۱) - يَنْتَفِعُ ← سود می‌برد (رد گزینه ۳)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

الطالبة الَّتِي ← دانش‌آموزی که (رد سایر گزینه‌ها) - أطفأت ← خاموش کرد - المكيف ← کولر - أغلقت ← بست - حنفيّة الماء ← شیر آب

۲۸. گزینه ۴ درست است.

صير ← گردانید (رد گزینه ۳) - خضراء ← سبز (رد گزینه ۱) - الأرض خضراء ← به صورت ترکیب وصفی ترجمه شده که غلط است (رد گزینه ۱)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

الجيران ← همسایگان (رد گزینه ۱) - أخبرونا ← به ما خبر دادند (رد سایر گزینه‌ها) - حدثَ ← اتفاق افتاد، روی داد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

حاول ← تلاش کردند، کوشیدند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) - معرفة ← فهمیدن (مصدر در جمله به صورت مضارع التزامی نیز معنی می‌شود: بفهمند) - تلك ← آن (رد گزینه‌های ۲ و ۳) - تحدث ← روی می‌دهد، اتفاق می‌افتد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) - مرتين ← دو بار (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۳۱. گزینه ۴ درست است.

ضيوفنا الإغزاء ← میهمانان عزیز ما (رد گزینه‌های ۱ و ۳) - جاؤوا بِ ← آوردند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

ترجمه درست ← هر گاه بر دشمنت توانا گشتی (قادر شدی) بخشیدنش را شکرانه قدرت یافتن بر او قرار بده.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

ترجمه گزینه‌های دیگر: (۲) پروردگارا! ما را همراه قوم ستمگر قرار مده. (۳) دو ماه پیرامون سیاره مریخ در منظومه شمسی وجود دارد. (۴) آن بچه‌ها چهره‌هایشان را با آب‌های رود می‌شویند.

۳۴. گزینه ۲ درست است.

می‌نویسیم ← نکتبُ (رد سایر گزینه‌ها) - پیشنهاد خوب تو ← إقترأحك الحسن (رد گزینه ۳) - جشن ← الحفلة (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

برای سومین بار ← للمرة الثالثة (رد سایر گزینه‌ها) - سفر کردم ← سافرتُ (رد گزینه ۳) - ملت ایران ← الشعب الإيراني (رد سایر گزینه‌ها) - میهمان نواز ← مضياف (رد گزینه ۳) - یافتم ← وجدتُ (رد گزینه ۱ و ۳)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

المُرافق ← المرافق (تأسیسات) - مواطن ← مواطن (هموطن، شهروند) ترجمه: محافظت از تأسیسات عمومی بر هر شهروندی (هموطنی) واجب است.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

لا تَنْظُرْ ← لا تَنْظُرْ (فعل نهی به معنی: نگاه نکن) - مِنْ ← مَنْ (کسی که) ترجمه: به آنچه گفته بنگر و به آن که گفته ننگر

۳۸. گزینه ۳ درست است.

خطاهای گزینه‌های دیگر ← (۱) مفرده جهل ← مفرده جاهل (۲) ثلاثی مزید من باب تفعیل (مصدره تعلیم) ← ثلاثی مزید من باب تفعّل (مصدره: تعلّم) (۴) مفرد مؤنث ← مفرد مذکر

۳۹. گزینه ۱ درست است.

خطاهای گزینه‌های دیگر: (۲) انفعال ← افتعال (۳) للمخاطب ← للغائبه (مفرد مؤنث غایب) (۴) المُدرّس ← المُدرّسه

۴۰. گزینه ۴ درست است.

خطاهای گزینه‌های دیگر: (۱) فعل مضارع ← فعل امر - متکلم وحده ← مفرد مذکر مخاطب (۲) للبعید ← للقریب (۳) مفرد مؤنث غائب ← مفرد ذکر مخاطب - مزید ثلاثی بزیاده حرفین ← مزید ثلاثی بزیاده حرف واحد

ترجمه درک مطلب :

پدیده رنگین کمان با رنگ‌های زیبایش در روزهای بارانی آشکار می‌شود و هفت رنگ دارد. دانشمند مسلمان قطب‌الدین شیرازی نخستین کسی است که کشف کرد رنگین کمان به علت شکست (انکسار) نور خورشید در قطره‌های کوچک آب موجود در هوا هنگامی که باران می‌بارد پدید می‌آید. ولی رومیان اعتقاد داشتند که رنگین کمان عذابی از جانب خداوند برای مجازات مردم است. پس دانشمندشان را که اعتقاد داشت به آنچه قطب‌الدین شیرازی درباره راز رنگین کمان نوشته است زندانی کردند و وی را کشتند. در آن زمان مسلمانان به جایگاه والایی در علوم رسیده بودند.

۴۱. گزینه ۲ درست است.

طبق متن رنگین کمان نتیجه شکسته شدن نور خورشید در قطره‌های کوچک آب است. ترجمه گزینه‌ها: (۱) رومیان اولین کسی که راز رنگین کمان را کشف کرد، زندانی کردند. (۲) پدیده رنگین کمان پس از بارش باران پدید می‌آید. (۳) دانشمند مسلمان اعتقاد داشت رنگین کمان عذابی از جانب خداست. (۴) رنگین کمان باعث شکست نور خورشید در قطره‌های آب می‌شود.

۴۲. گزینه ۱ درست است.

براساس متن چهل مردم درباره رنگین کمان و علت پیدایش آن منجر به کشتن دانشمندشان گردید. ترجمه گزینه‌ها: (۱) چهل باعث کشتن دانشمند رومی بود. (۲) رنگین کمان هفت رنگ یا بیشتر دارد. (۳) رومیان جایگاه علمی والایی داشتند. (۴) باران و رنگین کمان دو پدیده زیبا برای مجازات مردم هستند.

۴۳. گزینه ۱ درست است.

براساس مطالب آمده در متن، باور رومیان این بود که رنگین کمان عذاب الهی است در حالی که چنین موضوعی حقیقت نداشت.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) رنگین کمان عذابی از جانب خداست. (۲) رنگین کمان پدیده طبیعی رنگارنگی است. (۳) پدیده‌های طبیعی دلایلی علمی دارند. (۴) مسلمانان در قرن‌های گذشته به یادگیری دانش‌ها مشتاق بودند.

۴۴. گزینه ۴ درست است.

خطاهای گزینه‌های دیگر: (۱) أسماء ← اسماً (معدود ۱۱ تا ۹۹ مفرد است) (۲) واحده ← واحداً (باید با مصباحاً در جنس مطابقت کند) (۳) اثنان جندیان ← جندیان اثنان (عدد ۱ و ۲ پس از معدود می‌آیند) ترجمه گزینه‌ها: (۱) بی‌گمان خداوند ۹۹ اسم دارد (۲) یک چراغ را در اتاق خاموش کردم (۳) در استان ما هفت دانشگاه بزرگ وجود دارد (۴) دو سرباز در مقابل در سازمان ایستاده‌اند.

۴۵. گزینه ۴ درست است.

«اصوات» جمع مکسر است - در گزینه ۱ و ۳ «المستشفيات، دورات، جوازات» جمع مؤنث سالم هستند و در گزینه ۲ «الإیرانیون» جمع مذکر سالم است.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) تلفن‌های عمومی و بیمارستان‌ها و سرویس‌های بهداشتی از تأسیسات عمومی هستند. (۲) ایرانیان نوروز، اولین روز از روزهای سال هجری شمسی را جشن می‌گیرند. (۳) گذرنامه‌هایتان را در دستانتان قرار دهید. (۴) صداهای دانش‌آموزان را از دور شنیدم در حالی که با توپ بازی می‌کردند.

۴۶. گزینه ۳ درست است.

«واحدة» عدد اصلی است - در گزینه‌های دیگر «الأول - الثالث - العشرين» عدد ترتیبی هستند.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) در مسابقه ورزشی برنده اول جایزه طلا می‌گیرد. (۲) روز دوشنبه، روز سوم هفته است. (۳) جریان برق در یک اتاق قطع شده است. (۴) سه فصل از درس بیستم خواندم.

۴۷. گزینه ۲ درست است.

(تصدّق - تشاهد - تتساقط) در گزینه ۲ مزید هستند. در گزینه ۱ (تمتلكها - ينتفع) - در گزینه ۳ (لاستوی) - در گزینه ۴ (أرسلوا - تتساقط) مزید ثلاثی هستند.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) تأسیسات عمومی مکان‌هایی هستند که دولت مالک آن‌هاست و همه مردم از آنها سود می‌برند. (۲) آیا باور می‌کنی که در روزی از روزها ماهی‌هایی را ببینی که از آسمان پی در پی می‌افتند. (۳) نیکی و بدی برابر نیستند (بدی) را به گونه‌ای که بهتر است دفع کن. (۴) تیمی را برای دیدن (آن) مکان و شناسایی ماهی‌هایی که (پی در پی) روی زمین می‌افتند، فرستادند.

۴۸. گزینه ۳ درست است.

(۱) تنتقل ← افتعال (۲) تخرّج ← تفعل (۴) استلم ← افتعال
ترجمه گزینه‌ها: (۱) گردباد، بادی است که از مکانی به مکان دیگر جابجا می‌شود. (۲) چند سال قبل از دانشگاه تهران دانش‌آموخته شدم. (۳) مردم خوابیده‌اند (در خواب هستند) پس هر گاه بیدار می‌شوند. (۴) دوستم نامه‌ای از طریق اینترنت دریافت کرد.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

«لا تجتمع» فعل لازم است چون مفعول ندارد.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) هنگامی که گردباد سرعتش را از دست می‌دهد ماهی‌ها پی در پی روی زمین می‌افتند. (۲) دو ویژگی در یک مؤمن جمع نمی‌شوند: بخل (خساست) و دروغ‌گویی. (۳) کارگر کالاها را پایین آورد پس ماشین خالی شد. (۴) دانش‌آموز صدای کولر را از یکی از کلاس‌ها شنید.

۵۰. گزینه ۴ درست است.

«نزول مطر - مطر السمک» ترکیب اضافی - «شیء عجیب» ترکیب وصفی
(۱) غابات مازندران - طبیعت‌ها، ترکیب اضافی (۲) ولی‌الذین، ترکیب اضافی (۳) غرفة فارغة، ترکیب وصفی
ترجمه گزینه‌ها: (۱) جنگل‌های مازندران و طبیعت آن چه زیباست. (۲) خداوند، یار کسانی است که ایمان آوردند. آنها را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌آورد. (۳) در هتل اتاق خالی نیست. (۴) بی‌گمان بارش باران ماهی از آسمان چیز عجیبی است.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از او و فراموشی او می‌شود ولی باز که به خود بازمی‌گردیم او را در کنار خود می‌یابیم و می‌گوییم «دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم»

صفحه ۳۰ دین و زندگی دهم

۵۲. گزینه ۴ درست است.

در سوره نساء آمده است که فرشتگان به ظالمان خطاب کرده و از احوال آن‌ها می‌پرسند و درمقابل آنها پاسخ داده و خود را مستضعفین بر روی زمین معرفی می‌کنند.

صفحه ۶۲ دین و زندگی دهم

۵۳. گزینه ۱ درست است.

اگر دستگاه‌های ادراکی انسان همگی مادی باشند و انسان فاقد بُعد روحانی باشد، نمی‌تواند رؤیای صادقه داشته باشد و از وجود واقعیت‌هایی در آینده خبر بدهد.

درس سوم دین و زندگی دهم

۵۴. گزینه ۱ درست است.

در اولین واقعه از وقایع مرحله دوم قیامت که «زنده شدن همه انسان‌ها» است، ابتدا بانگ سهمناکی در عالم می‌پیچد و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود و با این صدا همه مردگان دوباره زنده می‌شوند و در پیشگاه خدا حاضر می‌شوند و در این هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فراری می‌گردند.

صفحه ۷۱ و ۷۲ دین و زندگی دهم

۵۵. گزینه ۳ درست است.

این فرمایش امام حسین (ع): «من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم»، دومین پیامد اعتقاد به معاد است. عبارت: «عبور از ساحل سختی‌ها به نعمت‌های جاوید با کوچ از این دنیا»، دیدگاه معتقدین به معاد درباره مرگ بیان شده است.

صفحه ۴۱ دین و زندگی دهم

۵۶. گزینه ۱ درست است.

این جهان ظرفیت جزا و پاداش انسان‌ها را به طور کامل ندارد. (یعنی ظرفیت جزا و پاداش را به صورت ناقص دارد). آیه شریفه: «أفحسبتم أنما خلقناكم عبثاً وأنكم إلینا لاترجعون»، به حکمت الهی اشاره دارد. دبر اساس این استدلال، ضرورت معاد به منظور پاسخگویی به دو میل جاودانگی (بقا) و بی‌نهایت طلبی انسان مفهوم می‌گردد.

۵۷. گزینه ۴ درست است.

مفهوم کلی بیت: «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش / یا آنکه به هر لحظه صد عقل و نظر سازد»، به انتخاب خداوند به عنوان برترین و اصلی‌ترین هدف انسان اشاره دارد.

صفحه ۲۱ دین و زندگی دهم

۵۸. گزینه ۲ درست است.

عقل با دوراندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و نفس اماره، برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه فرا می‌خواند.

صفحه ۳۳ و ۳۴ دین و زندگی دهم

۵۹. گزینه ۳ درست است.

هر دو ویژگی مورد سؤال، مربوط به بُعد روحانی و غیر جسمانی انسان است که فارغ از محدودیت زمان و مکان است و تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و متلاشی هم نمی‌شود.

صفحه ۳۹ و ۴۱ دین و زندگی دهم

۶۰. گزینه ۱ درست است.

آیات ۷۸ و ۷۹ سوره یس بیانگر امکان معاد با اشاره به پیدایش نخستین انسان است. و در انتهای آیه می‌فرماید: «و او به هر خلقتی داناست.»

صفحه ۵۰ و ۵۱ دین و زندگی دهم

۶۱. گزینه ۴ درست است.

آیه ۶۹ سوره مائده: «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلاخوف علیهم و لاهم یحزنون»

صفحه ۴۰ دین و زندگی دهم

۶۲. گزینه ۳ درست است.

عبارت مورد سؤال، به هدف‌های پایان‌پذیر و فرعی اشاره دارد که آیه شریفه: بعضی از مردم می‌گویند: «خداوند به ما در دنیا نیکی کن ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»، به اهداف پایان‌پذیر و فرعی اشاره دارد.

صفحه ۱۸ دین و زندگی دهم

۶۳. گزینه ۳ درست است.

آیه شریفه مورد سؤال به بسته نشدن پرونده اعمال در برزخ از نشانه‌های ارتباط میان عالم برزخ و دنیا اشاره دارد.

صفحه ۶۲ و ۶۳ دین و زندگی دهم

۶۴. گزینه ۳ درست است.

عبارت مورد سؤال، بیانگر دیدگاه معتقدین به معاد است و حدیث: «الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا»، بیانگر همین مفهوم است و اولین پیامد این دیدگاه، عبارت شریفه: «فلا خوف علیهم ولا هم یحزنون» می باشد.

صفحه ۳۹ و ۴۰ دین و زندگی دهم

۶۵. گزینه ۲ درست است.

عبارت: «خداوند هیچ کسی را به خود وانگذاشته است»، فرازی از فرمایش امام علی (ع) است که مرتبط با حکیمانه بودن آفرینش خلقت انسان است که با آیه شریفه: «و ما خلقنا السماوات والارض و ما بینهما لاعین...»، ارتباط معنایی دارد.

صفحه ۱۵ دین و زندگی دهم

۶۶. گزینه ۳ درست است.

مطابق با آیات قرآن مجید، در روز قیامت افراد بدکار با دیدن حقیقت آن جهان و عاقبت شوم خویش شروع به سرزنش خود کرده و آرزو می کنند: «ای کاش به دنیا بازگردانده می شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی کردیم و از مؤمنان می بودیم.»

صفحه ۷۴ دین و زندگی دهم

۶۷. گزینه ۱ درست است.

کار شیطان وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این راه نفوذ دیگری ندارد. آیه شریفه: «شیطان می خواهد به وسیله شراب و قمار میان شما عداوت و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز بازدارد.»

صفحه ۳۳ دین و زندگی دهم

۶۸. گزینه ۳ درست است.

بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آنان مهر خاموشی می زند و اعضا و جوارح آنها (تکلمنا ایدیهم و تشهد ارجلهم) به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند.

صفحه ۷۳ دین و زندگی دهم

۶۹. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه شریفه: «و ما هذه الحیاء الدنیا آلا لهو و لعب و ان الدار الآخرة لهی الحیوان»، بر کم ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت تأکید می کند. و اولین پیامد اعتقاد به معاد، پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می گیرد.

صفحه ۴۰ دین و زندگی دهم

۷۰. گزینه ۴ درست است.

پروردگار به ما عقل داده تا با آن حقایق را دریابیم و همچنین ما را صاحب اراده و اختیار آفرید که به طبع آن راه رستگاری را به ما نشان داد. به علاوه، پیامبران را همراه با کتاب راهنما فرستاد تا راه سعادت را به ما نشان دهند.

صفحه ۲۹ و ۳۰ دین و زندگی دهم

۷۱. گزینه ۳ درست است.

عبارت قرآنی مورد سؤال، به شهادت فرشتگان الهی در روز حساب اشاره دارد. و دلیل آگاهی فرشتگان از اعمال انسان ها (یعلمون ما تفعلون)، این است که آنان در طول زندگی همواره مراقب انسان ها بوده اند و تمام اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.

صفحه ۷۳ دین و زندگی دهم

۷۲. گزینه ۳ درست است.

برخی انسان ها قسمت هایی از بدن خود را در حادثه ای از دست می دهند، اما نه خودشان و نه دیگران، هیچ گاه احساس نمی کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد و این نشان می دهد که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام های ما نیست.

صفحه ۴۰ دین و زندگی دهم

۷۳. گزینه ۲ درست است.

برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادهای متنوع ما را در بر گیرد و در جایی متوقف نشود و نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند، به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی، شور و نشاط فرا گیرد.
صفحه ۲۰ و ۲۱ دین و زندگی دهم

۷۴. گزینه ۲ درست است.

در برخی آیات، قرآن کریم از کسانی که با ناباوری به معاد نگاه می کنند می خواهد تا به مطالعه جریان همیشگی مرگ و زندگی در طبیعت بپردازند تا مسئله معاد را بهتر درک کنند.
آیاتی که به نظام مرگ و زندگی در طبیعت اشاره دارند، امکان معاد را ثابت می کنند.
صفحه ۵۰ دین و زندگی دهم

۷۵. گزینه ۲ درست است.

در عبارت قرآنی مورد سؤال، سخن از گفتگوی خداوند با مشرکان پس از مرگ است که بیانگر وجود شعور و آگاهی در برزخ است و فرمایش پیامبر (ص) نیز به همین مفهوم اشاره دارد.
صفحه ۳۹ و ۶۱ دین و زندگی دهم

انگلیسی (۱)

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «الف: می خواهی بعد از مدرسه بیرون برویم؟ می توانیم برویم فیلم ببینیم. ب: نه، بعد از مدرسه باید تکالیفم را انجام بدهم.»
توضیح: با توجه به وجود فعل “want” با زمان حال ساده و در قالب “Do you ...?” پرسش درباره آینده را مطرح می کنیم. به مثال کتاب درسی توجه کنید:

Jupiter is the largest one. It has more than sixty moons. **Do you want** to look at it? (NOT Will you want ...?)

(صفحه ۴۷ کتاب درسی دهم)

ژوپیتر بزرگ ترین آن هاست. بیش تر از شصت ماه دارد. می خواهی نگاهش کنی؟
فعل “like” نیز کاربردی مشابه دارد:

Do you like fast food or homemade food when you travel?

(صفحه ۱۱۹ کتاب درسی دهم)

وقتی سفر می کنید، غذای سریع دوست دارید یا غذای خانگی؟
البته در بخش های دیگر کتاب درسی نیز نویسنده محترم از “Do you like” برای بیان پرسش استفاده کرده است اما منظور “Would you like” بوده است. به تفاوت معنایی این دو توجه کنید:

Do you like coffee? = Do you enjoy coffee? آیا (کلاً) قهوه دوست داری؟

به عبارت دیگر، “do you like” بیان یک پرسش در حالت کلی است و به زمان فعلی ارتباطی ندارد.

Would you like coffee? آیا (اکنون) مایل به نوشیدن قهوه هستی؟

در واقع “would you like” یک دعوت در لحظه فعلی است. به دو مورد از استفاده های نادرست کتاب درسی اشاره می کنیم:

Would you like to see microbes under a microscope? (NOT ~~Do you like~~ ...?)

(صفحه ۲۷ کتاب کار دهم)

آیا می خواهی نگاهی به میکروب ها زیر میکروسکوپ بیاندازی؟

B: I ate seafood. Japanese people make delicious food with fish.

A: **Would you like** to go there again? (NOT ~~Do you like~~....?)

(صفحه ۶۱ کتاب درسی دهم)

ب: من غذای دریایی خوردم. ژاپنی‌ها غذاهای خوشمزه‌ای با ماهی درست می‌کنند.

الف: دلت می‌خواهد دوباره به آنجا بروی؟

۷۷. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «تا همین الان هزاران نسخه از کتاب تازه کیت اتکینسون فروخته شده؛ کتاب پرفروشی می‌شود.»

توضیح: بخش اول جمله نشانه‌ای برای پیش‌بینی بخش دوم و جای خالی است. بنابراین، با توجه به شواهد، از “be going to” استفاده می‌کنیم.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «زمانی که تنها تعداد بسیار کمی از یک حیوان روی زمین زندگی می‌کند، یعنی در معرض خطر انقراض است.»
توضیح: در صورت تست، توضیحی درباره یک حیوان در حالت کلی داده شده است. دقت کنید حیوان خاصی مد نظر نیست.
در گزینه ۱ نیاز به یک حرف تعریف داریم. بدون آن، این گزینه در جمله مفهومی ندارد. گزینه ۲ جمع است ولی ضمیر “it” در بخش دوم دلالت بر مفرد بودن اسم مورد نظر دارد. گزینه ۴ نیز جمع است و مرجع “those” مشخص نیست.

۷۹. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «باراک همیشه دلش یک اتومبیل اسپورت آلمانی گران‌قیمت می‌خواسته است.»

توضیح: “expensive” صفت «کیفیت»، “German” صفت «ملیت» و “sports” صفت «کاربرد» است. با این کاربرد “sports” در صفحه ۵۴ کتاب درسی هشتم آشنا شدید:

Books, magazines, **sports** news on the Net, and sometimes poems.

کتاب، مجله، اخبار ورزشی توی اینترنت و گاهی (هم) شعر.

۸۰. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «الف: می‌گویی داری درک متن تمرین می‌کنی، اما پیشرفتی در نمرات نمی‌بینی؟ ب: دقیقاً! الف: تکنیک‌های استاندارد را دنبال کن، و از پیشرفت شگفت‌زده خواهی شد.»

(۱) چه عالی (۲) ببخشید (۳) دقیقاً، درست است (۴) سپاسگزارم

۸۱. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «زیگموند فروید زمانی گفت: نمی‌توانم به هیچ نیازی در دوران کودکی فکر کنم که به اندازه نیاز به حمایت پدر قوی باشد.»

(۱) خلق (۲) نمایندگی (۳) حمایت، مراقبت (۴) پیشنهاد

۸۲. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «من معتقدم که پوشاک خوب می‌تواند به افراد تصویر بهتری از خودشان بدهد، که می‌تواند حس اعتماد (به نفس) و خوشحالی آن‌ها را افزایش دهد.»

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) دنبال کردن (۲) آموزش دادن (۳) به خطر انداختن (۴) افزایش دادن

۸۳. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «بیش‌تر دولت‌ها باور دارند که ساخت با چوب نیازمند قطع درختان است، اما، به نظر من، آن‌ها بایستی به جای آسیب به طبیعت، به کارهای بهتری فکر کنند.»

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) قطع کردن (۲) ارتباط دادن به (۳) بلند شدن (هواپیما) (۴) خاموش کردن (آتش)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «از وقتی که پسر عمویم شروع کردن به سیگار کشیدن و زیاد نوشیدن مشروب، درگیر دعوا شدن، و دستگیر شدن به خاطر دزدی، رفتار مخربش مجبورم کرد دست از دیدار او بردارم.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) ناامید (۲) آماده (۳) مخرب (۴) متوسط

۸۵. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «با توجه به تمام عادات بد او، مثل سیگار کشیدن، زیاد هله هوله خوردن و دیر به رختخواب رفتن، جای تعجب است این همه مدت زندگی کرده است.»

(۱) نورافکن (۲) شگفتی (۳) عدد (۴) زخم

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «آن نامزد معروف، طی سخنرانی، با گفتن این که آن کار بهترین گزینه موجود بود، از کارش دفاع کرد.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) مشاهده کردن، متوجه شدن (۲) سفارش دادن، دستور دادن (۳) مقایسه کردن (۴) دفاع کردن

۸۷. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «رئیس جمهور بعد از آن همه وعده‌های انتخاباتی، در مورد حفظ ارزش دلار به شکل عجیبی سکوت اختیار کرده است.»

(۱) به شکل عجیبی (۲) قدرتمندانه (۳) به شکلی متفاوت (۴) به ویژه

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

(۱) همچنین (۲) حتی (۳) بنابراین (۴) صرفاً، فقط

توضیح: به کاربردهای "also" توجه کنید:

(۱) معمولاً در وسط جمله با فعل همراه می‌شود:

Strong muscles **also** help protect you from injuries when you exercise.

عضلات قوی همچنین وقتی ورزش می‌کنید، به محافظت از شما در برابر مصدومیت کمک می‌کنند.

Those who clean the streets have **also** a great role in our society.

آن‌هایی که خیابان‌ها را تمیز می‌کنند هم نقش مهمی در جامعه ما دارند.

(۲) می‌تواند در اول یک جمله نیز به کار رود:

It's a nice house, but it's very small. **Also**, it needs a lot of repairs.

خانه زیبایی است، ولی خیلی کوچک است. به تعمیرات زیادی هم نیاز دارد.

توجه: بخشی از این توضیحات، از کتاب زبان انگلیسی «سنجش» برگرفته شده است.

۸۹. گزینه ۲ درست است.

(۱) جنگل (۲) اقوام (۳) برنامه (۴) گزارش

۹۰. گزینه ۳ درست است.

توضیح: با توجه به وجود اسم "diets" و مفهوم جمله نیاز به صفت ملکی داریم.

۹۱. گزینه ۲ درست است.

توضیح: بعد از ضمائر پرسشی در وسط جمله، ساختار خبری داریم، یعنی ابتدا نهاد و سپس فعل و سایر اجزای جمله استفاده می‌شود.

If you want to get **what you want**, work hard and never give up.

صفحه ۸۰ کتاب درسی دهم

اگر می‌خواهی آنچه را که دلت می‌خواهد به دست بیاوری، سخت کار کن و هرگز تسلیم نشو.

۹۲. گزینه ۱ درست است.

توضیح: به توجه به مفهوم جمله، تنها گزینه ۱ درست است. توجه کنید در این تست با توجه به اینکه فعل “climb” فعل کنش محسوب می‌شود، کلمه “high” نقش قید را ایفا می‌کند. در واقع، در ساختار “as ... as” می‌توان از قیود نیز استفاده کرد.

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۲ درست است.

مدرسه ساوترن کراس مدرسه ویژه‌ای است چون دانش آموزانش.....

(۱) درس‌های مدارس عادی را نمی‌خوانند.

(۲) از طبیعت برای خواندن درس‌های مدرسه استفاده می‌کنند.

(۳) به سخنرانی‌های زیادی پیرامون طبیعت گوش می‌دهند.

(۴) در کلاس‌هایشان از حیوانات مراقبت می‌کنند.

۹۴. گزینه ۳ درست است.

کدام گزینه به لحاظ معنایی به “go out into wild” (سطر ۷) نزدیک‌تر است؟

(۱) کمپ زدن

(۲) دور شدن

(۳) بیرون رفتن

(۴) مدرسه رفتن

۹۵. گزینه ۴ درست است.

هدف بند سوم (از سطر ۸) چیست؟

(۱) نشان دادن این که آموختن ریاضیات چرا مهم است.

(۲) توضیح این که حیوانات افریقای جنوبی چقدر آب می‌نوشند.

(۳) توصیف درس‌های گوناگونی که دانش آموزان در مدرسه ساوترن کراس می‌خوانند.

(۴) ارائه مثال‌هایی از این که دانش آموزان مدرسه ساوترن کراس چطور ریاضی می‌خوانند.

۹۶. گزینه ۴ درست است.

کدام نوع هدف درس (در متن) ذکر نشده است؟

(۱) اندازه‌گیری مقدار آبی که حیوانات می‌نوشند.

(۳) صحبت پیرامون موضوعی در باب حفاظت (محیط زیست)

(۲) آموختن درباره چگونگی مرگ یک حیوان

(۴) محاسبه تعداد حیوانات موجود در پارک

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۴ درست است.

ایده اصلی این متن در کدام جمله به بهترین شکل بیان شده است؟

(۱) سوختگی درجه سه بسیار حاد است.

(۳) برخی سوختگی‌ها نیاز به درمان پزشکی دارد.

(۲) سه نوع متفاوت سوختگی وجود دارد.

(۴) هر نوع سوختگی نیازمند درمان متفاوتی است.

۹۸. گزینه ۴ درست است.

یک سوختگی خفیف باید با .....درمان شود.

(۱) برداشتن لباس سوخته

(۳) گرفتن درمان فوری پزشکی

(۲) فروبردن آن در آب گرم و پانسمان با بانداز استریل

(۴) به آرامی خنک کردن پوست سوخته با آب سرد

۹۹. گزینه ۱ درست است.

واژه “it” در سطر اول بند چهارم به ..... اشاره دارد.

(۱) پوست

(۲) سوختگی درجه سه

(۳) لباس سوخته

(۴) عفونت

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

نویسنده در کجای متن ویژگی‌های سوختگی درجه دو را توصیف می‌کند؟

- (۱) پایان بند ۲ (۲) ابتدای بند ۳ (۳) پایان بند ۳ (۴) ابتدای بند ۴

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

هر چهار جمله صحیح است. هر گاه به جای b و a عدد ۱ بگذاریم، مجموع ضرایب به دست می‌آید که $(1-1)^n = 0$ است.

همواره ضریب جمله سوم بسط برابر $\frac{n(n-1)}{2}$ است.

$$(a+b)^2 \rightarrow 3 = \text{ضریب جمله} = 11 = \frac{2 \times (2-1)}{2}$$

$$(a+b)^3 \rightarrow 3 = \text{ضریب جمله} = 3 = \frac{3 \times (3-1)}{2}$$

$$(a+b)^4 \rightarrow 3 = \text{ضریب جمله} = 6 = \frac{4 \times (4-1)}{2}$$

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

با توجه به اینکه ضرایب جملات گویاست تنها به نوشتن متغیرهای هر جمله اکتفا می‌کنیم.

$$(\sqrt{x} + \sqrt[3]{y})^6 \rightarrow \sqrt{x^6} = x^3, \sqrt{x^5} \sqrt[3]{y}, \sqrt{x^4} \sqrt[3]{y^2}, \sqrt{x^3} \sqrt[3]{y^3}, \sqrt{x^2} \sqrt[3]{y^4}, \sqrt{x} \sqrt[3]{y^5}, \sqrt[3]{y^6}$$

$$= y^2$$

که تنها ۲ جمله اول و هفتم گویاست و در جملات دیگر هر دو یا یکی از X یا Y زیر رادیکال باقی می‌ماند.

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

جمله دارای x^3 در $(3x+1)^4$ و جمله دارای x^4 در $(x^2-2)^3$ عبارت است از:

$$4(3x)^2(1) \xrightarrow{\text{ضریب}} 4 \times 3^2, 3(x^2)^2(-2) \xrightarrow{\text{ضریب}} -6$$

$$\text{پس } \frac{4 \times 3^2}{-6} = -18 \text{ برابر است.}$$

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

$$x^4 + x^4 + 1 = x^4 + 2x^4 + 1 - x^4 = (x^4 + 1)^2 - (x^2)^2 = (x^4 + 1 - x^2)(x^4 + 1 + x^2)$$

$$= (x^4 + 1 - x^2)(x^4 + 2x^2 + 1 - x^2) = (x^4 + 1 - x^2)[(x^2 + 1)^2 - x^2] =$$

$$(x^4 + 1 - x^2)(x^2 + 1 - x)(x^2 + 1 + x)$$

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

$$x^2 - 4x = 3 \Rightarrow x - 4 = \frac{3}{x} \Rightarrow x - \frac{3}{x} = 4 \Rightarrow x^2 + \frac{9}{x^2} - 6 = 16 \Rightarrow x^2 + \frac{9}{x^2} = 22$$

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{1}{(x-4)(x-5)} + \frac{1}{2(x-4)^2} = \frac{2x-8+x-5}{2(x-4)^2(x-5)} = \frac{3x-13}{2(x-4)^2(x-5)}$$

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{aligned} x^2(y-z) + y^2(z-x) + z^2(x-y) &= x^2y - y^2x + y^2z - x^2z + z^2x - z^2y = \\ xy(x-y) - z(x+y)(x-y) + z^2(x-y) &= (x-y)[z^2 - (x+y)z + xy] \\ &= (x-y)(z-x)(z-y) \\ x^2 - xy - xz + yz &= x^2 + (-y-z)x + yz = (x-y)(x-z) \end{aligned}$$

$$\Rightarrow A = -\frac{z-y}{1} = y-z \xrightarrow{\text{حاصل عبارت}} 1398 - 1395 = 3$$

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{aligned} x+3 \neq 0 &\Rightarrow x \neq -3, \quad x-3 \neq 0 \Rightarrow x \neq 3, \quad x+3 - \frac{1}{x+3} \neq 0 \Rightarrow \frac{x^2+6x+9-1}{x+3} \neq 0 \\ &\Rightarrow (x+2)(x+4) \neq 0 \Rightarrow x \neq -2, -4 \end{aligned}$$

پس به ازاء ۴ مقدار تعریف نشده است.

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} &\text{با توجه به تجزیه } -2y^2 + 3y + 2 = (2y+1)(2-y) \text{ و رابطه } 2y+1+2-y = y+3 \text{ داریم:} \\ (x+2y+1)(x+2-y) &= 0 \Rightarrow y-x=2 \end{aligned}$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$\begin{aligned} 2x^2 + 16x + b = 0 &\Rightarrow x^2 + 8x + \frac{b}{2} = 0 \Rightarrow (x+4)^2 - 16 + \frac{b}{2} = 0, \quad (x-a)^2 - 3 = 0 \Rightarrow \\ a = -4, \quad -3 &= -16 + \frac{b}{2} \Rightarrow b = 26 \end{aligned}$$

پس $a+b=22$ است.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} \Delta = 3^2 - 4a = 9 - 4a &\Rightarrow x_1 = \frac{-3 + \sqrt{9-4a}}{2a}, \quad x_2 = \frac{-3 - \sqrt{9-4a}}{2a} \\ a > 0; \quad x_1 - x_2 = 2, \quad a < 0: \quad x_2 - x_1 = 2 &\Rightarrow \pm \frac{\sqrt{9-4a}}{a} = 2 \Rightarrow 9-4a = 4a^2 \Rightarrow 4a^2 + 4a - 9 = 0 \\ \Rightarrow a_{1,2} &= \frac{4 \pm \sqrt{16+144}}{8} = \frac{-1 \pm \sqrt{10}}{2} \end{aligned}$$

هر دو ریشه قابل قبول است.

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

چهار عدد طبیعی متوالی را با $x-1, x, x+1$ و $x+2$ نشان می‌دهیم.

$$\begin{aligned} x(x+1)(x-1)(x+2) + 1 &= (x^2+2x)(x^2-1) + 1 = x^4 + 2x^3 - x^2 - 2x + 1 = \\ x^4 + x^2 + 1 + 2x^3 - 2x^2 - 2x &= (x^2+x-1)^2 = 143641 \\ \Rightarrow x^2 + x - 1 &= 379 \Rightarrow x^2 + x - 380 = 0 \Rightarrow (x-19)(x+20) = 0 \\ \Rightarrow x &= 19 \Rightarrow 18, 19, 20, 21 \end{aligned}$$

مجموع اعداد رقم کوچک‌تر $1+8=9$ است.

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

تنها جمله دوم نادرست است.

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

در فروشگاهی x تا با قیمت کمتر P_1 و دیگری $x-3$ تا با قیمت بیش تر P_2 می تواند بخرد.

$$P_2 - P_1 = 5, P_1 = \frac{300}{x}, P_2 = \frac{300}{x-3} \Rightarrow \frac{300}{x-3} - \frac{300}{x} = 5 \Rightarrow \frac{(x-x+3)300}{x(x-3)} = 5$$

$$\Rightarrow x(x-3) = 180 \Rightarrow x = 15$$

که مجموع ارقام آن $6 = 5 + 1$ است.

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$x = 2 \Rightarrow \frac{2}{2+k} + \frac{2+k}{2} = \frac{13}{6} \Rightarrow \frac{4 + (k+2)^2}{2(2+k)} = \frac{13}{6} \Rightarrow 12 + 4(k^2 + 4k + 4) = 26 + 13k$$

$$\Rightarrow 3k^2 - k - 2 = 0 \Rightarrow k = 1, -\frac{2}{3} \Rightarrow 1 + (-\frac{2}{3}) = \frac{1}{3}$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

اسلام به اقتصاد در زندگی فرد اهمیت ویژه ای دارد؛ اما عقل انسان را به تنهایی برای موفقیت و رسیدن به هدف کافی نمی داند.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

به طور کلی عوامل تولید را می توان به سه دسته اصلی منابع طبیعی، عوامل انسانی و سرمایه تقسیم کرد.

عوامل انسانی: تولید و فراهم آوردن محصولات مورد نیاز با استفاده از منابع طبیعی، نیازمند کار و تلاش انسان است. عوامل مولد انسانی شامل نیروی کار، کارفرما، مدیر، متخصص و کارآفرین است. کارآفرین، نوآور و خطرپذیر است. در هر کسب و کاری، نوآوری ضرب در خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می دهد.

۱۱۸. گزینه ۴ درست است.

منابع و امکانات در دسترس انسان، محدود است. ممکن است زمین های کشاورزی نسبتاً زیادی در اختیار جامعه باشد ولی زمین های مرغوبی که نزدیک محل زندگی انسان ها باشد محدود است. حتی اگر مشکل کمبود منابع نداشتیم و داشته های بشر نامحدود باشد، انسان در بهره برداری از این منابع، محدودیت دارد. این دو محدودیت وضعیتی ایجاد می کند که اقتصاددان ها به آن «کمیابی» می گویند.

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

تولید با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار را احیا گویند.

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

در هنگام محاسبه داریم:

کل محصول $\times$ قیمت = درآمد

هزینه های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

در اقتصاد هزینه های فرصت منابع نیز مورد محاسبه قرار می گیرد.

هزینه های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی

اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه های تولید کم تر باشد، تولیدکننده دچار ضرر و زیان می شود. تولیدکننده ممکن است بتواند با صرفه جویی و افزایش بهره وری، هزینه های تولید را کاهش دهد بدون اینکه از میزان تولید بکاهد. بهره وری یعنی به دست آوردن بیش ترین خروجی با کم ترین ورودی - دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند، آنکه محصول بیشتری داشته باشد، بهره وری بیش تری دارد.

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

صعودی بودن منحنی عرضه به این معناست که با افزایش قیمت، (با ثبات سایر شرایط عرضه) مقدار عرضه افزایش خواهد

یافت و در مقابل با کاهش قیمت، مقدار عرضه کاهش می‌یابد. شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. اگر تولیدکننده‌ای به دلیل مدیریت ضعیف یا فرسوده بودن تجهیزات نتواند با افزایش قیمت، تولید خود را افزایش دهد، منحنی عرضه‌اش با شیب بیش‌تر است و اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه پایین است.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

ارزش کلی = ارزش هر واحد $\times$ تعداد کالا و خدمات

الف) مواد غذایی: $۷۲۰۰۰ = ۳۶ \times ۲۰۰۰$

ب) ماشین‌آلات: $۸۴۰۰۰۰۰ = ۴۲۰ \times ۲۰۰۰۰$

ج) پوشاک: $۱۱۲۰۰۰۰۰ = ۳۵۰۰ \times ۳۲۰۰۰$

د) خدمات: ۵۰۰۰۰۰۰

تولید ناخالص داخلی: $۲۰۱/۰۷۲/۰۰۰$ ریال

اگر از تولید ناخالص داخلی، استهلاک را کم کنیم به تولید خالص داخلی می‌رسیم:

$$۲۰۱۰۷۲۰۰۰ - ۵۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۵۷۲۰۰۰$$

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند.

ب) بحث سازمان تولید در واقع پاسخ به این سؤال است که تولیدکننده و صاحب اصلی محصول تولیدی چه کسی است؟

ج) تصمیم تولیدکنندگان در مورد میزان تولید کالا از عواملی چون سطح قیمت آن کالا، هزینه‌های تولید (قیمت عوامل تولید) و پیش‌بینی تولیدکنندگان در مورد رونق یا رکود بازار تأثیر می‌پذیرد.

د) تولید ناخالص ملی ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک سال، توسط یک ملت تولید شده است.

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

به دلیل عدم کمیابی، هوا مجانی بوده است.

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

وظایف پول عبارت است از:

۱) وسیله پرداخت در مبادلات

۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

الف) چک، سفته، برات و اوراق قرضه، برخی از اسناد اعتباری در جریان بانک‌ها و مؤسسات اعتباری است.

ب) طبق قرارداد مزارعه، بانک، زمین مشخصی را برای مدت معینی در اختیار طرف دیگر قرار می‌دهد تا در آن کشاورزی کند. در نهایت، سود حاصل بین دو طرف تقسیم می‌شود.

ج) اسناد اعتباری قابل انتقال هستند.

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

مشارکت در طرح‌های تولید و عمرانی، طریق مستقیم کسب سود در بانک‌های غیر ربوی به شمار می‌آیند.

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

گاهی اوراق مشارکت نیز مانند سهام در بازار سرمایه خرید و فروش می‌شود و بانک مرکزی نیز آن را به مردم می‌فروشد.

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

حفظ و تأمین امنیت پول بر عهده بانک‌ها است.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

در شکل در نقطه D به میزان $۱۰۰ - ۴۰۰ = ۳۰۰$ واحد مازاد عرضه وجود دارد و در نقطه B به میزان ۳۰۰ واحد مازاد تقاضا وجود دارد.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

ردیف عبارت است از «کلمات» یا «رشته کلمات»ی در انتهای یک مصراع که بعد از کلمات قافیه قرار گیرند و در «لفظ» و «صورت» و «معنی» عیناً یکی باشند. از این تعریف ما این جا به کل عبارت «از که جویمت» می‌رسیم، نه فقط «جویمت». (۱): در بیت اول اشاره به «نشان جستن از خداوند بی‌نشان»، در بیت دوم کاربرد مفاهیم «گم شدن و یافتن» و در بیت سوم هم «پیدایی» و «نهانی» از نمونه‌های کاربرد مفاهیم متضادند. (۲): کل شعر محتوای عرفانی دارد که از در قلمرو ادبی متعلق است به سبک عراقی، و در قلمرو فکری، دارای ویژگی‌های بارز شعر عرفانی.

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

این عبارات تعریف «فصاحت» اند، نه بلاغت.

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

صفحات ۱۷ تا ۱۹.

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

در (۱) نشانی از «ترکیب‌سازی» [یعنی وجود «واژه مرکب / وندی - مرکب» یا «عبارت مصدری / وصفی / قیدی»] دیده نمی‌شود.

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

متن نه سجع دارد که موزون باشد [رد ۱]، نه لغات مهجور [رد ۲]، نه عنصر خیال در آن دخالتی دارد [رد ۴]؛ بلکه صرفاً روایتی است با زبانی ساده و همه فهم.

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

«پس از استخراج نکات فکری». (صص ۲۷ و ۲۸).

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

صفحات ۴۰ و ۴۱.

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

اگر این طور باشد، پس «فارسی میانه» این وسط چه کاره ست؟! [یک نموداری هست در خودارزیابی کتابتان، صفحه ۳۹؛ از نگاه دوباره به این نمودارو بررسی منطقی‌ش اصلاً ضرر نخواهید کرد!]

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

نادرستی‌ها در (۱) و (۳) و (۴) را اینجا اصلاح شده ببینید: آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که آنها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، مانند «یادگار زریران» نیز رنگ دینی دارند. ترجمه فارسی و عربی بعضی از آنها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» در دست است. (ص ۳۸)

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

در (۱) اشتباه این جا ست که اقتباس حروف خط فارسی از «الفبای عربی» به کلی نادیده گرفته شده. در (۲) جای «غزنوی»، بگذارید «سامانی»؛ درست می‌شود. در (۴) هم «کسایی» را جای «رودکی» بنشانید.

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

(۱) و (۲) و (۳)، همه، کار و اعتبار دودمان «سامانی» ست.

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

فراموش نکنید؛ قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم هنوز دوره اول نظم و نثر است؛ در دوره اول، دست کم «عرفان» رایج نیست! جای «عرفانی» را با «مدحی» پر کنید.

۱۴۳. گزینه ۲ درست است.

بالعکس: «یجاز و اختصار».

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

(۱) نه واژه‌های سنگین عربی دارد [مثل «قطمیر» و «بلعام» در ۲]، نه تلمیحی به قصص دینی و مضامین عرفانی [«روح‌القدس» و «مسیحا» در ۳] و نه در آن اثری از حسب حال و ناله‌های عاشقانه در غم معشوق است و نه آرایه‌های بالاتر از سطح «بیانی» «سبک» ساده «خراسانی» (مانند اضافه تشبیهی) در ۴؛ بلکه صرفاً یک توصیف ساده است از طبیعت.

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

منطقاً (۱) به جای این که «عامل گسترش» باشد، «عامل تضعیف یک‌دستی زبان» است. (ص ۵۳)

۱۴۶. گزینه ۲ درست است.

در (۱) جای «موزون» باید «مصنوع» بیاید. در ۳ نه «ترجمه متون از عربی به فارسی»، که اتفاقاً «فارسی‌نویسی» با رواج عرفان و تصوف مرتبط است. در ۴ هم می‌دانیم که خواجه عبدالله به کمال رساننده «نثر موزون» است.

۱۴۷. گزینه ۳ درست است.

(۱): «الفغدن». ۲: [دست کم، و بنابر معیارهای کتاب درسی، «رتبت» - «خصلت» // «معیشت» - «منزلت» - «آخرت».

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

نمونه‌ای است از نثر «مصنوع».

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

(۲) پس «سماوات» و «صوت» و «عمر» و «قد» و «ملک‌الموت» چه‌اند؟! (۳) از «مقطعات» انوری است؛ و مهم این، که به رغم آن که دو بیت است نه در وزن دوبیتی است، نه در قالبش؛ پس «دوبیتی» نیست. (۴) هم غلط است، چون (۲) غلط است و (۱) درست!

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

ج: بنده همان به (= بهتر) [است] که .... د: «توحید»، «قرآن»، «وعد»، «وعید»، «تأیید»، «رسم»، «جدید»!

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

فقط «قـ در» و «صـ در» توأمان سجع و جناس دارند.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

حواستان جمع باشد، فقط با یک «تلمیح» (دره) [قصه موسی و قارون] به جواب می‌رسید. دیگر آرایه‌ها به همان ترتیب صورت سؤال و (۱) و: «ندیم - قدیم»؛ ب: «جوشش عشق»؛ الف) «مست» (چهاربار)؛ ج: «از موی باریک‌تر»؛ د: «... به تو مانستی».

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

در (۱): «خاک» [از «گور»]، و در ۳ و ۴ [فقط مصرع دومش]: «سر» [از «اندیشه»]. اما نکته در ۲ چیست؟ این که اگرچه «حرف» در بسیاری نمونه‌های دیگر می‌تواند مجاز از «سخن» باشد، اینجا، به قرینه مفهومی «هزاران... در عبارت»، در معنی تحت‌اللفظی و حقیقی خود، همان «نشانه الفبایی» است.

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

در (۱) و ۴ «اضافه تشبیهی» («بار جدایی» و «اگر بر سر «دختر انفاس» حرف و حدیث است»، «زیور معنی»). در ۲ دو «تشبیه اسنادی»: «[ما] چشم [ایم]» و «[ما] گوش [ایم]»

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

بیت همه چیز دارد جز حس آمیزی او البته با سهل‌گیری، تشخیص. همین اول کار، لطفاً، «تناسب / مراعات نظیر» و «کنایه» بیهوده وقت گیر و «واج‌آرایی» حوصله سر بر را کنار بگذارید! حالا جواب: «بـ [گردد] - نـ [گردد]» (تضاد). «دل همچو سنگ» (تشبیه). «گشتن» (تغییر حال یافتن: این جا به کنایه یعنی «نرم شدن») دل مانند «سنگ» (سخت و رخنه‌ناپذیر) دوست، به [سبب لطافت] اشک سعدی (تناقض). گشتن (چرخیدن) «آسیابی» «به آب چشم سعدی» (اغراق). و - نهایتاً - حاصل این همه به واسطه یک ساختار «عجب... اگر نه که...» به عنوان ادات تعلیل، می‌شود حسن تعلیل. اما شاید بار اصلی شکل‌گیری تمام این تصویرهای دقیق و مهندسی شده به عهده دو «ایهام تناسب» باشد در «نگردد» (معنی بیرون بافت: چرخیدن)، که هم «تضاد» می‌دهد، هم «پارادوکس»، [هم با کمی دقت، به سبب نسبت دادن تغییر حال به دل، و نه خود دوست: «تشخیص»] و هم در نهایت «حسن تعلیل» [که حاصل همه این مهندسی‌هاست].

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ - ص ۵

به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دورهٔ رنسانس در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوهٔ نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد. اساس این شیوه بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۱ - ص ۹

مطالعهٔ سرگذشت انسان‌ها و جوامع گذشته، منبع و گنجینهٔ ارزشمندی برای تقویت و پرورش قوهٔ شناخت و تفکر به حساب می‌آید. با کاوش در گذشته می‌توان از تجربیات و اندیشه‌های مردمان گذشته برای تقویت قدرت شناخت و تفکر بهره گرفت. برای مثال به آیه ۱۷۶ سوره اعراف اشاره می‌توان کرد: قصهٔ گذشتگان با ایشان بگوی باشد که تفکر کنند.

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ - ص ۲۶

باستان‌شناسان با مقایسهٔ آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند. آنان همچنین از طریق مقایسهٔ آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آنها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.

۱۵۹. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ - ص ۳۰

بشر مسیر طولانی و مراحل مختلفی را پشت سر گذاشت تا به تمدن رسید. باستان‌شناسان مراحل زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن به دورهٔ گردآوری خوراک و دورهٔ تولید خوراک تقسیم کرده‌اند.

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

درس ۵ - ص ۴۷

شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیش‌تر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکهٔ گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. وی همچنین به قصد رونق تجارت، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان نمود.

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۶ - ص ۵۲

تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا ۸۰۰ قبل از میلاد یونان دچار انحطاطی شد که مورخان آن را عصر تاریکی نامیده‌اند.

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۶ - ص ۵۸

رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت - شهری، جمهوری رم را تأسیس کردند. براساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت، شامل چند مجلس و شماری مقام‌های اجرایی بود. اشراف به واسطهٔ مجلس سنا، و عامهٔ مردم از طریق مجمع نمایندگان خود، در ادارهٔ امور کشور مشارکت می‌کردند.

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ - ص ۶۸

در قرون نخستین هجری مورخان مسلمان ایران مانند طبری، دینوری و... با استفاده از ترجمه‌ای که از خدای‌نامه‌ها به عربی شده بود، اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند. نوشته‌های این مورخان تا دویست سال پیش همچنان منبع اصلی مطالعه و شناخت تاریخ ایران باستان به حساب می‌آمد. متن اصلی خدای‌نامه‌ها و ترجمهٔ عربی آنها از بین رفته و چیزی از آنها باقی نمانده است.

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ - ص ۷۲

تا دوازده هزار سال پیش نواحی پایکوهی و دشت‌های ایران جولان‌گاه انسان‌هایی بوده که در پی شکار جانوران و گردآوری مواد خوراکی گیاهی بوده‌اند.

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ - ص ۷۶

از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین‌های ایلامی لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها سرانجام سبب شد تا حاکمان کوچک ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ - ص ۳

براساس جدول مندرج در صفحه ۳ سنجش از دور از ترکیب علوم فضایی با فنون جغرافیایی، کارتوگرافی از ترکیب هندسه با فنون جغرافیایی و روش‌های کمی در جغرافیا به واسطه ترکیب آمار با فنون جغرافیایی به دست می‌آید.

۱۶۷. گزینه ۳ درست است.

درس ۲ - ص ۸

سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سر و کار دارد. سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ سؤال چرا به علت وقوع پدیده می‌پردازد. سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد. سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط، مورد توجه قرار می‌دهد. سؤال چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

۱۶۸. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ - ص ۱۰

فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است. پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند. فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ - ص ۱۴

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب و هوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۱۷۰. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ - ص ۲۵

چین خوردگی‌های دیواره ماندی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور از میوان در کردستان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تا تنگه هرمز را تشکیل داده است.

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ - ص ۳۰

برخی دشت‌ها در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاق‌دیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها، ایجاد شده‌اند (دشت کاکان در فارس). بعضی از دشت‌ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند (دشت نهاوند). پاره‌ای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند (مثل ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس). برخی از

دشت‌ها از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده‌اند، اما در روی آنها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است (مثل دشت لوت).

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ - ص ۳۶

با توجه به نقشه مندرج در صفحه ۳۶ بخش‌های شمالی ایران بین مدار ۴۰ تا ۳۵ درجه شمالی، بخش‌های مرکزی بین ۳۵ تا ۳۰ درجه شمالی و بخش جنوبی بین ۲۵ تا ۳۰ درجه شمالی است.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۵ - ص ۳۷

در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا کمربند کم فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است. در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا کمربند پرفشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود.

۱۷۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ - ص ۳۹

نام توده هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثر آب و هوایی
مرطوب موسمی	جنوب شرقی	دوره گرم	اقیانوس هند	باران‌های سیلابی
سودانی	غرب	دوره سرد سال	دریای سرخ	بارندگی

۱۷۵. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ - ص ۱۹

مرز مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد. ایران کشور وسیعی است که حدود ۸۷۳۱ کیلومتر، مرز مشترک سیاسی با همسایگان شده است ایران جزء کشورهای پر همسایه است و با ۱۵ کشور مرز مشترک آبی یا خاکی دارد.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

پیامدهای ارادی، خودشان کنش هستند و باید کنشگری، آنها را انجام دهد.

۱۷۷. گزینه ۲ درست است.

- هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

- رعایت حقوق دیگری تحقق یک ارزش است.

- متفکران اجتماعی، به وجود آمدن پدیده‌های اجتماعی از طریق کنش اجتماعی را برونی سازی می‌نامند.

- به کنش و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.

۱۷۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید.

گزینه ۲: جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

گزینه ۴: در جهان اجتماعی، فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود.

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

در جهان اجتماعی بُعد ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد و در کشورهای نفت خیز، بُعد عینی نفت به عنوان یک

سرمایه وجود داشت؛ ولی بعد ذهنی آن مفقود بود. همانند دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره‌چندانی نمی‌برد.

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

- لایه‌های عمیق، تأثیرات همه جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

- هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

- باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.

۱۸۱. گزینه ۱ درست است.

انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است. تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

۱۸۲. گزینه ۳ درست است.

در دیدگاه شباهت جهان‌های اجتماعی یا طولی، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند، بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند.

گزینه ۳: مهم‌ترین تفاوت خانه‌سازی انسان و حیوان در این است که انسان پس از ساختن خانه‌اش ناچار می‌شود متناسب با شرایط خانه، در خود و شیوه زندگی‌اش تغییر ایجاد کند. به همین دلیل شیوه زندگی انسان کوچ نشین، یک جانشین و شهرنشین متفاوت می‌شود.

گزینه ۴: برخی از جهان‌های اجتماعی، استعدادهای معنوی انسان را نادیده می‌گیرند یا فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند.

۱۸۴. گزینه ۴ درست است.

در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند.

۱۸۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارات غلط:

عبارت دوم: به فرهنگ دنیوی، فرهنگ سکولار نیز می‌گویند و منظور از آن، فرهنگی است که عقاید و ارزش‌های آن مربوط به همین جهان است.

عبارت سوم: جهان معنوی، فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آنها را نادیده بگیرند قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.

- در جهان اسلام، عمل به حق و پرهیز از باطل، مهم‌ترین آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی هستند.

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. از نظر این جوامع عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آنها را بشناسیم و برای داوری دربارهٔ درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آنها راهی نداریم.

۱۸۸. گزینه ۲ درست است.

حقایق هر چند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

- عبارت چهارم: تمامی افراد همواره مطابق ارزش‌های جهان اجتماعی خود عمل نمی‌کنند.
- عبارت پنجم: فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

۱۹۰. گزینه ۱ درست است.

علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند دربارهٔ حق و باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.

منطق

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

از طریق «استدلال» درستی یک تصدیق جدید را می‌توان به کسی نشان داد. با این کار یک تصدیق مجهول را به کمک تصدیق‌های دیگر معلوم ساخته‌ایم.

۱۹۲. گزینه ۲ درست است.

بوستان سعدی: اشتراک لفظ است هم به معنای کتاب «بوستان سعدی» هم به معنای باغ و بوستانی به نام سعدی. در چشم‌ها را باید شست جور دیگر باید دید به دلالت التزام به معنای این است که نوع نگاه خود را باید تغییر دهیم. در «ماشین‌های هیبریدی» و «عمارتی» هم دلالت مطابقه وجود دارد.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

زیرا مشخص نیست که «دوست ندارد به سینما برود» یا «دوست ندارد یا اردشیر به سینما برود».

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

مردم و مُردم: شیوه نگارش کلمات. قنّاد: اشتراک لفظ: هم به معنای حرفه قنّادی هم به معنای نام خانوادگی شخصی. جاری: اشتراک لفظ: به معنای روان و به معنای همسران دو برادر که نسبتشان جاری است. سر را به سقف کوبیدن هم که دارای توسل به معنای ظاهری است.

۱۹۵. گزینه ۳ درست است.

در مغالطه توسل به معنای ظاهری، لفظ دارای یک معنای اصلی است و به دلالت تضمن یا التزام دارای معانی دیگر می‌شود ولی در مغالطه اشتراک لفظ، کلمه دارای یک معنای اصلی و چند معنای فرعی نیست بلکه دارای چند معنای اصلی است که می‌تواند هر کدامشان مورد نظر گوینده باشد.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

تربیت انسان نااهل تشبیه شده است به قرار گرفتن یک گردو بر روی گنبد (تمثیل)

۱۹۷. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های ۲، ۱ و ۴ قضیه محسوب نمی‌شوند.

۱۹۸. گزینه ۱ درست است.

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

هدف طرفداران دو تیم پرتطرفدار در حمایت از تیم محبوبشان غلبه بر دیگران و شکست دادن طرف مقابل است و این گونه استدلال کردن در «جدل» مورد استفاده قرار می گیرد.

۲۰۰. گزینه ۴ درست است.

مِشکی (رنگ) مُشکی (مُشک هستی): شیوه نگارش کلمات

دلم خون است: کنایه از ناراحتی و اندوه فراوان است: توسل به معنای ظاهری

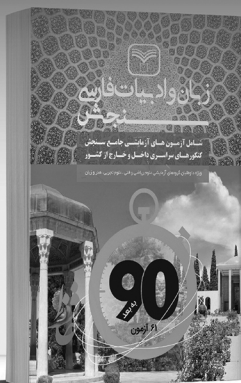
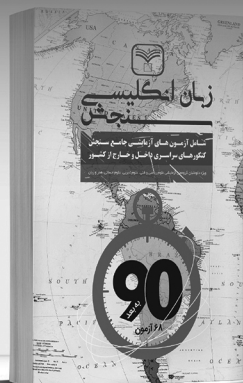
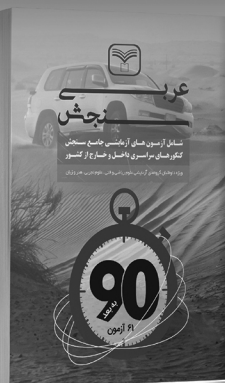
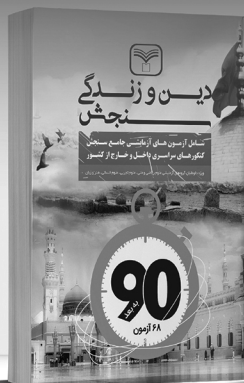
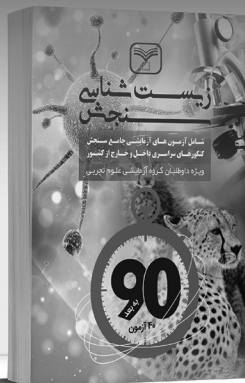
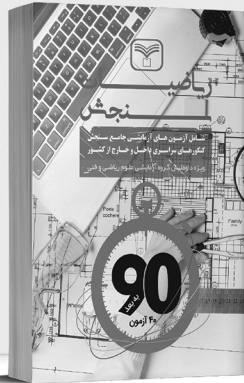
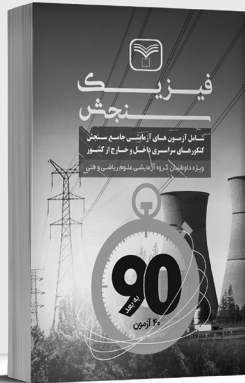
خانه: وقتی سؤال پرسیده می شود پدر خانه است منظور این است که آیا پدر در خانه تشریف دارند. اما فرزند با توسل به معنای ظاهری این گونه برداشت می کند که پدر انسان است و خانه (یک شیء خاص) نیست.

مجموعه کتاب‌های سنجش ۹۰ به بعد

ویژه فارغ التحصیلان پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور سراسری سال ۱۳۹۸

مجموعه کتاب‌های «سنجش ۹۰ به بعد» شامل سوالات و پاسخ‌های تشریحی
آزمون‌های آزمایشی جامع سنجش | کنکورهای سراسری داخل کشور | کنکورهای سراسری خارج از کشور

فروشگاه اینترنتی کتاب

www.sanjeshshop.ir

۰۲۱-۸۸۳۲۱۴۵۵

www.sanjeshserv.ir